

Bestuursovereenkomst Tolvrije Westerscheldetunnel

Ondergetekenden

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de heer M.G.J. Harbers, handelend als bestuursorgaan en als rechtsgeldig vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, gezeteld te 's-Gravenhage, hierna te noemen 'het Rijk';

en

Het College van Gedeputeerde Staten van Zeeland, handelend als bestuursorgaan, namens deze de heer A.J. van der Maas, gedeputeerde Regionale Bereikbaarheid, tevens handelend als rechtsgeldig vertegenwoordiger van de rechtspersoon Provincie Zeeland, gezeteld te Middelburg, hierna te noemen 'de Provincie';

Hierna gezamenlijk te noemen 'de Partijen'

Overwegende dat:

- a) de Westerscheldetunnel de enige Nederlandse verbinding is die Zeeuws-Vlaanderen met de rest van Nederland verbindt en dat voor deze verbinding tol moet worden betaald;
- b) de (tolheffing op basis van de) Tunnelwet Westerschelde met ingang van het eenendertigste jaar nadat de wegen door de tunnel openbaar zijn geworden, vervalt (14 maart 2033);
- c) de Zeeuwse regio de nadrukkelijke wens heeft om zo spoedig mogelijk de tolheffing af te schaffen;
- d) uit onderzoek (Ecorys, 2021) blijkt dat afschaffing van de tolheffing sociale en economische voordelen biedt voor de Zeeuwen en Zuidwest-Nederland;
- e) de Partijen afgelopen periode gezamenlijk, conform het draaiboek Tolvrij Westerscheldetunnel (d.d. 15 oktober 2021), de motie Van der Staaij c.s. (d.d. 22 september 2022) en het vastgestelde Plan van aanpak (d.d. 17 november 2022) onderzocht hebben hoe een vroegtijdige beëindiging van de tolheffing gerealiseerd kan worden;

- f) onderdeel van dit onderzoek was onder andere een studie naar de verkeers- en milieueffecten van het afschaffen van de tolheffing, waarvan de resultaten worden betrokken bij verdere uitvoering van deze overeenkomst;
- g) het Rijk in het Nationaal Groeifonds € 140 miljoen heeft gereserveerd voor de uitvoering van de eerdergenoemde motie;
- h) de motie Van der Staaij c.s. (d.d. 22 september 2022) ook oproept tot een redelijke bijdrage van de provincie Zeeland om uitvoering van de motie mogelijk te maken;
- i) de motie van de leden Van der Plas en Stoffer (d.d. 7 juli 2023) oproept om met een plan te komen om de tunnel uiterlijk in 2025 of zoveel eerder als mogelijk tolvrij te maken;
- j) de Tunnelwet Westerschelde ruimte biedt om dit te realiseren en wijziging daarvan dan in principe ook niet nodig is;
- k) de Provincie zowel privaatrechtelijk als publiekrechtelijk verantwoordelijk is voor de materiële uitvoering van deze overeenkomst.

Artikel 1 Doel Overeenkomst

Doel van deze Overeenkomst is om afspraken tussen Partijen vast te leggen betreffende het tolvrij maken van de Westerscheldetunnel en alle bijkomende werkzaamheden.

Artikel 2 Verantwoordelijkheden van Partijen

1. De Provincie zal zich tot het uiterste inspannen voor het tolvrij maken van de Westerscheldetunnel en het uitvoeren van alle bijkomende werkzaamheden.
2. De Provincie doet dit met inachtneming van vigerende wet- en regelgeving.
3. Het Rijk zal de reeds in het Nationaal Groeifonds gereserveerde € 140 miljoen beschikbaar stellen aan de Provincie ter compensatie voor de netto gederfde tolinkomsten als gevolg van het tolvrij maken voor personenauto's en motoren voor de periode 2025-2029.
4. Partijen realiseren zich dat met het tolvrij maken voor personenauto's en motoren een eerste stap wordt gezet en dat het tolvrij maken van de Westerscheldetunnel voor het vrachtvervoer nog een vraagstuk is. Vanwege de demissionaire status van het kabinet ziet de minister nu geen mogelijkheden voor een financiële bijdrage. Partijen blijven zich inspannen om ook dat vraagstuk op te lossen.
5. Het Rijk heeft *naar aanleiding van het Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' en in samenhang met de introductie van Betalen naar Gebruik en het overnemen van de motie Van der Staaij c.s. (36 200- nr. 42)* een toezegging gedaan voor de dekking van het

tolvrij maken voor de periode 2030-2033. Afhankelijk van de toekomstige situatie zal het Rijk – in overleg met de provincie Zeeland - voor de periode 2030-2033 bezien of het enkel om personen- of ook om vrachtvervoer gaat.

6. De Provincie zal jaarlijks verantwoording afleggen aan het Rijk over de netto gederfde tolinkomsten.
7. Als het tolvrij maken om welke reden dan ook geen doorgang vindt, zal de compensatie voor de netto gederfde tolinkomsten vanuit het Rijk aan de Provincie komen te vervallen. Als het tolvrij maken om welke reden dan ook gedurende de looptijd van deze overeenkomst gestaakt moet worden, zal het eventuele restant van de compensatie voor de netto gederfde tolinkomsten vanuit het Rijk aan de Provincie komen te vervallen.

Artikel 3 Financiële afspraken

1. Het Rijk zal aan het begin van elk kalenderjaar een voorschot van de bijdrage ter compensatie voor de netto gederfde tolinkomsten beschikbaar stellen aan de Provincie. Achteraf vindt een verantwoording hierover plaats. De manier van regelen zal later nader worden uitgewerkt, bijvoorbeeld via een SPUK (specifieke uitkering)
2. Alle bijkomende kosten worden gedragen door de Provincie, waaronder voor zover nodig maatregelen voor verkeersveiligheid, doorstroming en milieu en daarnaast aanpassing dan wel ontmanteling van de tolorganisatie en tolsystemen van de Westerscheldetunnel.

Artikel 4 Planning

De Provincie zal uiterlijk per 2025 of zoveel eerder als mogelijk de Westerscheldetunnel tolvrij maken voor in ieder geval personenverkeer.

Artikel 5 Wijziging van de Overeenkomst

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze Overeenkomst te wijzigen.
2. Wijzigingen behoeven de instemming van alle Partijen.
3. Partijen treden in overleg binnen vier weken nadat een Partij de wens om een wijziging door te voeren aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
4. Wijzigingen worden na schriftelijke instemming als addendum aan deze Overeenkomst gehecht en maken daarvan integraal onderdeel uit.

Artikel 6 Inwerkingtreding en looptijd

1. De Provincie gaat deze Overeenkomst aan onder de opschortende voorwaarde van instemming door Provinciale Staten van Zeeland.
2. Deze Overeenkomst treedt in werking zodra de in lid 1 bedoelde instemming is verleend.
3. Deze Overeenkomst eindigt in ieder geval op het moment dat de Tunnelwet Westerschelde komt te vervallen, of zoveel eerder als door beide partijen overeengekomen wordt.

Artikel 7 Publicatie in de Staatscourant

Binnen tien werkdagen na ondertekening van deze Overeenkomst of van wijzigingen daarop, wordt de tekst daarvan door de minister van IenW gepubliceerd in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te 's-Gravenhage op 20-11-2023,

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer M.G.J. Harbers

Gedeputeerde Regionale Bereikbaarheid,
de heer A.J. van der Maas